

Monumentnummer: 1205

Status: Gemeentelijk monument
Inschrijving register: 29 juni 2021
Kadaster deel/nr: 1729

<i>Woonplaats</i>		<i>Gemeente</i>		<i>Provincie</i>
Nieuwe Niedorp		Hollands Kroon		Noord-Holland
<i>Straat</i>	<i>Nr.</i>	<i>Toev.</i>	<i>Postcode</i>	<i>Woonplaats</i>
Dorpsstraat	173		1733 AH	Nieuwe Niedorp
<i>Kadastrale gemeente</i>		<i>Sectie</i>	<i>Grondperceel</i>	
NDP02		C	1729	

Omschrijving gemeentelijk monument

Inleiding

Dorpscafé genaamd de Rode Eenhoorn, gelegen aan de zuidzijde van de Dorpsstraat. In oorsprong daterend uit 1530. Alleen het voorhuis met de rechthoekige plattegrond is van monumentale waarde.

Historie

Het pand stamt uit 1530 en heeft altijd gediend als herberg. De herberg bestond uit een bierkelder waar via de vaarsloot werd aangevoerd en de biervaten door het luik naar binnen werden gebracht. Verhoogd daarop bevond de gelagkamer en daarachter waren de herberg en de slaappleatsen. Daar weer achter bevonden zich de paardenstallen voor reizigers.

Beschrijving van het exterieur

Het pand is gebouwd in 1530 op rechthoekige plattegrond, opgetrokken uit rode, klein formaat baksteen in kruisverband met hoge gecementeerde plint en bestaat uit een kelder, een verdieping en een hoog opgaand schilddak met nok evenwijdig aan de Dorpsstraat en bedekt met zwarte Hollandse pannen.

Het voordakschild is in het midden uitgebreid met een kap, welke oorspronkelijk in het verlengde van de voorgevel was afgesloten met een houten halsgevel. Deze topgevel is omstreeks 1900 vernieuwd en verlaagd, afgesloten door een gootlijst waarboven het dak is afgewolfd.

De voorgevel (noord) bevat van links naar rechts: een deur met bovenlicht en drie schuiframen waaruit de oorspronkelijke verdeling in negen ruiten helaas is verwijderd. In het midden van de gevel bevindt zich op straatniveau een kelderraam met ter weerszijden een 17de-eeuwse muuranker. De rechterzijgevel (west) had oorspronkelijk twee schuiframen, waarvan het rechter helaas door een moderne deur met bovenlicht is vervangen. Onder het bewaard gebleven raam bevindt zich een 17de-eeuwse muuranker.

In 2010-2013 is het achterste gedeelte (de paardenstallen) getransformeerd tot een woon-zorgcomplex met 8 studio's en een bovenwoning voor mensen met een lichamelijke beperking. De opkamer in het voorhuis is tijdens deze verbouwing hersteld in haar oude glorie als gelagkamer aan de Dorpsstraat. In het middenstuk is ruimte voor publieke- en gemeenschappelijke bewonersactiviteiten.

Waardering

1. Cultuurhistorische waarden

Het pand heeft sociaalhistorische betekenis vanwege de belangrijke plaats die het dorpscafé door de eeuwen heen in het sociaalmaatschappelijk leven in een dorpsgemeenschap heeft ingenomen.

2. Stedenbouwkundige waarden

Het pand heeft een beeldbepalende situering in het midden van een wegdorp met vaarsloot waarvan de structuur goed bewaard gebleven is.

3. Architectuurhistorische waarden

Onder meer de hoofdvorm, het metselwerk, de muurankers, de deur- en vensterindeling en de balklagen in het interieur zijn bewaard gebleven.

4. Gaafheid en herkenbaarheid

Pand van vroeg 17de-eeuwse oorsprong, waarvan onder meer de hoofdvorm, het metselwerk, de muurankers, de deur- en vensterindeling en de balklagen in het interieur bewaard gebleven zijn.

5. Zeldzaamheid

Het pand heeft altijd de oorspronkelijke functie als dorpscafé behouden.